

SAMEN BOUWEN WE MAASHORST
Concept-Bestuursakkoord 2022-2026

maashorst

Inhoud

Voorwoord	3
Zo gaan we bouwen	5
1. Veiligheid	7
2. Verkeer en vervoer	10
3. Economie en toerisme	12
4. Onderwijs	15
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	17
6. Sociaal domein	20
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	23
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	26
9. Bestuur en dienstverlening	29
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	32

Voorwoord

Maashorst: zes dorpen, elk met zijn eigen kenmerken. We koesteren die diversiteit en bundelen de krachten waarin we hetzelfde zijn. Onze dorpen zijn energiek, levendig en omgeven door natuur. Het verenigingsleven bruist en mensen staan voor elkaar klaar. Ondernemerschap, trots, gastvrijheid en gemoedelijkheid zijn belangrijke eigenschappen waardoor mensen hier prettig wonen, recreëren en ondernemen.

Voor de bestuursperiode 2022 - 2026 vormen wij (de partijen Jong Maashorst, CDA, Voor de Dorpen, en Maashorst Vooruit) een coalitie. Vanuit die coalitie gaan we ervoor zorgen dat onze nieuwe gemeente Maashorst een goede start maakt en gaan we Maashorst op de kaart zetten! Dat doen we op basis van een bestuursakkoord op hoofdlijnen, met het herindelingsadvies als kompas. Een akkoord van vier coalitiepartijen, waarin we ook punten uit de verkiezingsprogramma's van andere fracties van Maashorst, de Kindergemeenteraad én de bouwstenen van de visiegroepen hebben verwerkt. Daarmee koersen we bewust op samenwerking met alle partijen in onze gemeenteraad, onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Samen met alle inwoners uit de zes kernen maken we onze gemeente. Dat is ons uitgangspunt. We gaan met elkaar in gesprek, luisteren naar elkaars ideeën en wensen en bedenken gezamenlijk oplossingen. Iedereen mag meedenken en meedoen. We koesteren daarbij de kracht van onze inwoners. Er is veel ruimte voor een open dialoog met de samenleving en een open politiek debat. Daarbij past geen dichtgetimmerd coalitieakkoord, maar een akkoord op hoofdlijnen met daarin voor de belangrijkste thema's een stip op de horizon. In het vertrouwen dat we met onze inwoners tot de beste resultaten komen.

De belangrijkste speerpunten van Maashorst - zoals ook verwoord in de Toekomstvisie - zijn:

- Zes dorpen; één gemeente
- Een aantrekkelijke plek om te zijn
- Wonen, werken en recreëren in het buitengebied
- Samen denken, samen doen

Het zijn meteen onze ambities voor de lange termijn.

Bij het realiseren van onze ambities en doelstellingen hanteren we onze vijf kernwaarden als leidraad:

- Ondernemerschap en lef
- Samen
- Open
- Omgevingsbewust
- Eigenaarschap.

In deze bestuursperiode zoeken we bovendien continue naar verbinding en samenwerking met alle fracties in de gemeenteraad. Wij geloven in samen bouwen aan Maashorst.

Dit akkoord is geschreven aan de hand van de tien programma's van de gemeentebegroting. Op die manier borgen we de verbinding met de andere Planning & Control-stukken. Ook maakt het beter te volgen (en uitvoerbaar) onder welk programma onze verschillende ambities vallen. Elk hoofdstuk bestaat vervolgens uit twee delen. We starten met een inleiding, waarin we aangeven wat onze visie is op het betreffende programma. Wat we willen bereiken, is daaronder puntsgewijs geformuleerd. Het 'hoe' (de manier waarop) werken we later uit in een uitvoeringsprogramma.

Het bestuursakkoord 2022 - 2026, een duidelijke koers en handreiking aan de gehele gemeenteraad en samenleving van Maashorst: 'Samen bouwen we Maashorst'.

[handtekening]

[handtekening]

[handtekening]

[handtekening]

Zo gaan we bouwen

Dit akkoord is geschreven aan de hand van de tien programma's van de gemeentebegroting. Daarin hebben we steeds onze belangrijkste focuspunten benoemd.

Samengevat zetten we in op:

Veiligheid

- Gedeelde verantwoordelijkheid
- Voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet
- Bestrijding cybercrime
- Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit
- Bescherming kwetsbare groepen
- Aanpak van overlast door jeugd
- Optreden tegen agressie en geweld tegen medewerkers

Verkeer en vervoer

- Goede bereikbaarheid van alle kernen
- Verbetering van de verkeersveiligheid

Economie en toerisme

- Een krachtig MKB
- De meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant
- Een gezonde agrarische economie
- Kwalitatief goede bedrijventerreinen
- Bedrijvigheid in de kernen
- Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

Onderwijs

- Goede onderwijshuisvesting
- Een goede start van een doorgaande leerlijn
- Gelijke kansen voor iedereen
- Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Sport, cultuur, recreatie en natuur

- Harmonisatie van de subsidiëring van het verenigingsleven
- Breedtesport en inclusiviteit in de sport
- Een mooi aanbod van kunst en cultuur
- Een sterke recreatieve sector
- De groenste gemeente van Nederland

Sociaal domein

- Mogelijkheden om te ontmoeten in de kernen
- Preventie
- Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen
- Een integrale benadering van 0 tot 100+-jaar
- Inclusie

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

- Positieve gezondheid
- Transitie van het landelijk gebied
- Voorlopen in duurzaamheid
- Harmonisatie van ons afvalbeleid

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

- Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling
- Stevige groei van het aantal woningen
- Vitale, krachtige, inclusieve kernen en wijken
- Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod
- Een circulaire woonomgeving en woningbouw(projecten)
- Implementatie van de Omgevingswet

Bestuur en dienstverlening

- Een bereikbaar bestuur
- Samen denken, samen doen
- Een evenwichtig kernenbeleid met oog voor identiteit
- Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

Bedrijfsvoering en inkomsten

- Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie
- Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur
- Een aantrekkelijke organisatie om in te werken
- Een financieel gezonde gemeente
- Up-to-date en klantvriendelijke informatievoorziening en digitalisering

1. Veiligheid

Een veilige woon- en leefomgeving voor alle inwoners

Inwoners en bezoekers van Maashorst moeten zich veilig voelen en veilig zijn in hun woon-, werk- en leefomgeving. Om dat te realiseren blijven we zoeken (binnen én buiten onze gemeente) naar het breedst mogelijke palet aan maatregelen. Met alle denkbare creatieve (deel)oplossingen en instrumenten die kunnen bijdragen aan het veiligheidsgevoel in onze gemeente.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Om veiligheid te waarborgen, werken we nauw samen met partners als de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheidsregio. Maar ook met partners in de wijken en dorpen, zoals welzijnswerk, zorgaanbieders, scholen en verenigingen. En niet te vergeten met de inwoners van Maashorst. Want zij kunnen ons het beste vertellen welke plekken in hun wijk, buurt of dorp zij als onveilig ervaren. En ze kunnen helpen om problemen in hun buurt op te lossen. Daarom investeren we gericht in middelen om inwoners in de gelegenheid te stellen om actief met ons mee te werken aan de veiligheid van hun woonomgeving. Denk aan bewonersparticipatie, wijkpreventie-programma's, buurtnetwerken en buurtbemiddeling.

We gaan aan de slag met de ontwikkeling van een integraal veiligheidsplan. Ook daarbij trekken we op met onze inwoners, (regionale) partners en met de gemeenteraad.

Voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet

We zetten maximaal in op preventie waar het kán en repressie waar het moet. Daarvoor is het nodig de zichtbaarheid van politie en BOA's te verbeteren, ondanks de formatiekrapte bij de politie. Dat doen we in nauwe afstemming met de team- en eenheidsleiding. Iedereen die onze veiligheid bedreigt, kan rekenen op een daadkrachtige reactie. Daarbij zetten we stevig in op handhaving en onze handhavers hebben hiervoor de juiste middelen. Ook benutten we de mogelijkheden om schade te verhalen op de daders. Door meer gebruik te maken van beschikbare data kunnen we waar nodig doelgericht en vroegtijdig optreden.

Bestrijding cybercrime

Het is belangrijk dat ons veiligheidsbeleid actueel en flexibel is. Alleen zo kunnen we snel en goed inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en daar flexibel en doeltreffend op reageren. Een voorbeeld van zo'n ontwikkeling is de toenemende cybercriminaliteit (afpersing en oplichting via internet), waar vooral mensen slachtoffer van worden die iets minder bekend zijn met de digitale bedreigingen van tegenwoordig. Wij willen onze inwoners hier zo goed mogelijk tegen beschermen. Dat doen we door hen te informeren en bewust te maken van de risico's. Dat pakken we zowel lokaal als regionaal op.

Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Ondermijning is de vermenging van de boven- en onderwereld, zoals bij witwassen, drugslabs en hennepteelt. Het is een groot maatschappelijk probleem dat een bedreiging vormt voor onze rechtsstaat en dat over geografische grenzen heen gaat. Daarom werken we bij de bestrijding ervan niet alleen lokaal, regionaal en provinciaal samen met allerlei relevante instanties, maar ook landelijk en zelfs internationaal. Dat blijven we doen, omdat de complexiteit van deze problematiek vraagt om een multidisciplinaire aanpak. Ook op wijkniveau zoeken we naar creatieve oplossingen, waarvoor we een beroep kunnen doen op rijksmiddelen.

Commentaar [KF1]: Is hiervoor capaciteit? Dient het beleid hiervoor te worden aangescherpt?

Commentaar [KF2]: Welke beschikbare data wordt bedoeld?

Commentaar [KF3]: Lijkt ons dat juist een eenduidig beleid belangrijk is.

Commentaar [KF4]: Vooralsnog worden alleen extra gelden voor politie en OM uitgetrokken. Verder een erg algemeen verhaal. Wat gaan we nou concreet doen? En wat is het verschil met wat we deden?

Het grote buitengebied van Maashorst vraagt om extra aandacht en ondersteuning om criminele invloeden tegen te gaan. We zetten in op het onderuit halen van het verdienmodel van drugscriminelen en pakken ondermijnende criminaliteit **harder en met innovatieve methodes aan**. Onderdeel van onze aanpak is het vergroten van de weerbaarheid van medewerkers, inwoners en bedrijven. Bijvoorbeeld door in te zetten op bewustwording, het vergroten van de meldingsbereidheid en het vergemakkelijken van het doen van een melding.

Commentaar [KF5]: Welke methodes worden hier bedoeld? Zijn er voorbeelden te noemen?

Bescherming kwetsbare groepen

Omdat we willen dat iedereen veilig is, zorgen we er ook voor dat kwetsbare mensen beschermd worden. We helpen ze bij het voorkomen dat ze slachtoffer worden van misdrijven of dat er misbruik wordt gemaakt van hun situatie. Dit doen we samen met de politie, de woningbouwverenigingen en onze welzijnsorganisaties.

De steeds complexer wordende sociaal maatschappelijke casuïstiek (denk aan: verwarde personen, overlast gevende burens en huiselijk geweld) vraagt ook om een stevige integrale aanpak. Die zetten we door en we blijven ons inzetten om die waar mogelijk te verbeteren, onder andere in nauwe afstemming met onze welzijnspartners.

Aanpak van overlast door jeugd

We dragen eraan bij dat risicojongeren ‘aan de goede kant van de streep’ blijven. Dat doen we door nauwe samenwerking met het jongerenwerk in onze gemeente (belangrijk voor vroegsignalering), de politie (met inzet van de jeugdagent) en onze boa's.

Optreden tegen agressie en geweld tegen werknemers

Bij veiligheid hoort ook de veiligheid van onze eigen medewerkers en bestuurders. Zij moeten hun werk kunnen doen zonder dat ze te maken krijgen met fysiek of verbaal geweld of andere vormen van beïnvloeding. Helaas zien wij dat medewerkers hier steeds vaker mee te maken krijgen. We zetten in op een betere bescherming van medewerkers en bestuur. We gebruiken daarvoor de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak.

“Iedereen voelt zich veilig in (de) Maashorst”

Wat willen we bereiken?

Gedeelde verantwoordelijkheid

- Wijkpreventie en buurtbemiddeling zijn goed georganiseerd in onze kernen.
- Er zijn genoeg politieagenten en BOA's die goed toegerust en zichtbaar zijn.
- **Datagericht optreden** is vast onderdeel van ons palet aan maatregelen.

Commentaar [KF6]: Wat wordt hier mee bedoeld?

Bestrijding cybercrime

- Inwoners en bedrijven zijn zich bewust van de risico's van cybercriminaliteit en weten hoe ze zich daartegen kunnen beschermen.

Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit

- Medewerkers, inwoners en bedrijven zijn bekend met en herkennen ondermijning. Zij zijn bereid om dit te melden en kunnen dit eenvoudig, **veilig en discreet** doen.
- **Het Actiecentrum Oost-Brabant van Taskforce-Riec is vanaf 2022 gehuisvest in het kantoor van gemeente Maashorst.**

Commentaar [KF7]: Welk voordeel brengt dit met zich mee? Het RIEC werkt immers voor de hele regio, niet alleen voor de gemeente Maashorst.

Bescherming kwetsbare groepen

- Er is een gezamenlijk plan van aanpak (gemeente, politie, woningbouwverenigingen en (welzijns)partners) voor de bescherming van kwetsbare groepen.
- Bij sociaal maatschappelijke casuïstiek is er een integrale aanpak van de gemeente en de (welzijns)partners.

Aanpak van overlast door jeugd

- Er is minimaal één gespecialiseerde jeugdagent te allen tijde actief in onze gemeente.
- We continueren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk.

Optreden tegen agressie en geweld tegen werknemers

- We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders tot een minimaal niveau. We hanteren een zero-tolerancebeleid en doen altijd aangifte.

2. Verkeer en vervoer

Bereikbaar, fietsvriendelijk en veilig

In Maashorst heeft de fiets een streepje voor. Fietspaden zijn er breed en veilig en faciliteiten als stallingen zijn op orde. Onze gemeente is door goede fietsverbindingen, openbaar vervoer en de ligging aan de A50 optimaal bereikbaar. Ook de afzonderlijke kernen zijn maximaal bereikbaar en onderling goed verbonden.

Goede bereikbaarheid van alle kernen

Als je de leefbaarheid wilt behouden en verbeteren, moet je zorgen dat alle kernen zo goed mogelijk bereikbaar zijn. Daarom stellen we een mobiliteitsplan op, met onder andere een langetermijnstudie naar de verkeersdruk in de kernen. Daarnaast onderzoeken we nut en noodzaak van de doortrekking van de N605 richting de **hoordelijke rondweg**, als vervolg op de geplande omleg van deze provinciale weg rondom Volkel via de Zeelandsedijk. De basis voor deze nieuwe oostelijke rondweg is de ontwikkeling van Maashorst, waarbij inbegrepen de uitbreiding van de bedrijventerreinen.

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming). Daarbij pakken we door op de lobby voor een bus rapid transit. Daarnaast steunen we de aanleg van hubs, in ieder geval aan de snelweg. Dit als stimulans voor toekomstbestendig en dekkend openbaar vervoer, van en naar de grote steden tot in de kernen en Bernhoven. We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken. Waar nodig faciliteren we de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - een beschikbaar en betaalbaar vervoersmiddel blijven.

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's, deelfietsen en -scooters (in kernen en bedrijventerreinen). Daarnaast moedigen we wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van de bereikbaarheid van de kernen en natuurgebied De Maashorst, en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadpalen. Zo verleiden we verkeersgebruikers om de auto te laten staan.

Verkeersveiligheid

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan. We verbeteren bijvoorbeeld de fiets- en wandelpaden tussen en in kernen en naar toeristische hotspots. Dat doen we ook binnen natuurgebied De Maashorst. In het buitengebied realiseren we veilige en duurzame wegen. Daar waar mogelijk vermijden we daarbij de combinatie van zwaar landbouw- en vrachtverkeer met recreatie en toerisme. Ten slotte gaan we voor meer verkeersveiligheid rondom scholen, op de routes naar scholen en naar sportverenigingen.

“We stimuleren mensen om wat vaker de auto te laten staan en te kiezen voor fietsen of lopen”

Wat willen we bereiken?

Goede bereikbaarheid van alle kernen

- Mobiliteitsplan is opgesteld en in uitvoering.
- Hubs zijn gepland.
- Vrijwilligers als aanvulling op het OV worden breder ingezet **naar het voorbeeld van Muzemobiel** en de buurtbus van de zorgcorporatie.

Commentaar [KF8]: Tegelijkertijd ook onderzoek doen naar de zuidelijke rondweg: definitieve ontlasting Lippstadsingel, verminderen stikstof en geluid tussen woonwijken, meer mogelijkheden tot uitbreiding bebouwbaar gebied binnen nieuwe rondweg.

Commentaar [KF9]: Waarom deze niet uitbreiden naar alle MFA's? In alle kernen.

- We streven naar goede parkeervoorzieningen in wijken en winkelcentra. Waar nodig (bijvoorbeeld bij functiewijziging) gaan we creatief om met te stellen eisen, zodat een ontwikkeling toch kan worden gerealiseerd zonder afbreuk te doen aan de parkeerbalans.
- Beleid is ontwikkeld op verschillende fietsverkeersstromen (e-bike, mountainbike etc.).
- De mogelijkheden voor een Park & Bike bij Bernhoven en in Schaijk en Zeeland zijn onderzocht en zo mogelijk gerealiseerd.
- Er is een bewaakte fietsstalling met oplaadpunten gerealiseerd in het centrum van Uden.
- De snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel en van Uden via Nistelrode en Heesch naar Oss zijn gerealiseerd, evenals de snelfietsroute Gennep-Uden (F264).
- Er zijn goede fiets- en wandelpaden aangelegd en de voorzieningen zoals stallingen zijn verbeterd.
-

Verkeersveiligheid

- De verkeersveiligheid is geoptimaliseerd, onder andere door maatregelen rondom scholen en de routes naar de scholen.
- Er zijn veilige en duurzame wegen gerealiseerd in buitengebied.
- Het veilig fietsnetwerk met brede goed verlichte fietspaden is uitgebreid.

Het huidige parkeerbeleid zit de huidige woningbouwontwikkeling al jaren in de weg. Wordt hier iets aan gedaan? Hoe ziet het nieuwe college dit?

Commentaar [KF10]: We missen hier de aanpassingen van de Lippstadtsingel (geluidsarm asfalt/reduceren van stikstof en het ontlasten van deze weg in algemene zin d.m.v. 'slimme verkeerslichten')

3. Economie en toerisme

Ondernemerschap koesteren in toeristisch aantrekkelijk Maashorst

We versterken het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder. Daarom werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We zetten ons in om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te zijn!

Een krachtig MKB

We koesteren de kracht van het aanwezige MKB en blijven de kansen benutten die onze ligging biedt in het hart van de driehoek Nijmegen, Eindhoven en 's-Hertogenbosch. We blijven ons inzetten om het ondernemerschap in de gemeente te faciliteren en stimuleren. Daarbij ondersteunen we de doorontwikkeling van de circulaire economie. We brengen eventuele bottlenecks voor het lokale ondernemerschap in kaart en werken aan de verbetering hiervan. Daarnaast verkennen we potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren. Fieldlabs zijn voor het MKB van Maashorst immers een mogelijkheid om jongeren (en dus arbeidspotentieel) aan te trekken en vormen een extra stimulans om te innoveren.

Commentaar [KF11]: Is de circulaire economie een Unique Sellingpoint, bedrijven die dit willen prima maar wie betaalt het en wat gaat de gemeente daar in bijdragen?

De meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant

We profileren ons als toeristisch recreatieve gemeente waarbij natuurgebied De Maashorst zich ontwikkelt tot aantrekkelijkste natuurgebied van Noord-Brabant. We geven ruimte aan vrijetijdsondernemers om de huidige kernkwaliteiten van het natuurgebied te versterken. Daarnaast zorgen we ervoor dat Uden het toonaangevende winkelcentrum is en blijft voor de directe omgeving door uitvoering van de Centrumvisie en transformatie van delen van de rand van het centrum. Detailhandel en horeca zijn onlosmakelijk verbonden met een goede centrumfunctie en horen in alle kernen thuis.

We ondersteunen de verdere groei van het toerisme in onze gemeente en zetten ons daarom mét ondernemers in voor profilering en gebiedsmarketing. We profileren ons daarbij nadrukkelijk als toeristisch recreatieve gemeente. De invoering van Toeristenbelasting is wat ons betreft dan ook goed uit te leggen. Die biedt ons ruimte om deze ambitie waar te maken. Het is voor ons vanzelfsprekend dat we de middelen die we hiermee genereren ook volledig investeren ten gunste van inwoners en deze sector. De basis hiervoor gaan we vastleggen in een toeristisch recreatief plan. Samen met de sector willen we de meest aantrekkelijke recreatieve gemeente van Brabant worden.

Commentaar [KF12]: Ook samen met de sector?

Een gezonde agrarische economie

We helpen de agrarische ondernemers in onze gemeente actief bij de productie van duurzaam en gezond voedsel. Agrarisch ondernemerschap gaan we actief promoten en we stimuleren initiatieven die de lokaal geproduceerde producten directer voor de bevolking beschikbaar maken. Ook bieden we ruimte aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen richting circulaire of natuurinclusieve landbouw, akkerbouw (eiwit-transitie) of productie van bio-based bouwmaterialen. Verder faciliteren we ondernemers in het buitengebied - rekening houdend met de gebiedskwaliteiten - om de kansen te benutten die bijvoorbeeld ons toeristisch/recreatief potentieel en de energietransitie of woonopgaven bieden. Voor gemeentelijke gronden formuleren we randvoorwaarden om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.

Kwalitatief goede bedrijventerreinen

We beseffen ons dat het aanbod aan bedrijventerreinen op dit moment schaars is. We gaan dan ook op zoek naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden voor alle kernen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, moeten we immers maximaal kunnen faciliteren. We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Om te voorkomen dat bedrijventerreinen en de centra in de kernen in verval raken, monitoren we de leegstand. In overleg met de ondernemersverenigingen gaan we de mogelijkheid onderzoeken om eigenaren te stimuleren leegstaande panden te vullen en leegstand te voorkomen.

De kwaliteit van particuliere bedrijven in hun omgeving verdient eveneens meer aandacht. Sommige plekken op de bedrijventerreinen in Uden **verloederen** steeds meer. We streven naar kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen, waarbij de uitstraling van panden en hun omgeving een belangrijke rol speelt. Waar nodig zetten we in op transitie van **(bedrijven en)** bedrijventerreinen.

We missen hierbij het verbeteren van de infrastructuur en het verminderen van de regeldruk.

Bedrijvigheid in de kernen

In het kader van de leefbaarheid vinden wij het wenselijk dat iedere kern voldoende bedrijvigheid heeft om de huidige inwoners te faciliteren. Wel streven we daarbij naar voldoende differentiatie tussen de verschillende kernen. We zetten in op behoud van basisvoorzieningen in alle kernen, zoals supermarkten. En natuurlijk moet elke kern in ieder geval kunnen voorzien in de mogelijkheid voor wonen met werken. Daarnaast zetten we ons in om startende lokale bedrijven en ZZP-ers te stimuleren en faciliteren.

Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

Het netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen willen we versterken door nóg vaker en intensiever gezamenlijk op te trekken. **Zo gaan we ons met het bedrijfsleven inzetten om de organisatiegraad van het bedrijfsleven nog verder te verhogen.** De prettige relatie en interactie die we als gemeente al hebben met ondernemers en onderwijsinstellingen willen we nog verder versterken. We gaan samen met de ondernemersorganisaties onderzoeken in hoeverre gebiedsfinanciering of een ondernemersfonds wenselijk is. En wanneer ondernemersverenigingen vragen om een Bedrijven Investeringszone (BIZ) voor een bedrijventerrein en/of een centrum van een kern, dan werken we daaraan mee. Ook bevorderen we in de grotere kernen vormen van hybride werken en leren en bedrijfsverzamelgebouwen. Initiatieven op dat vlak ondersteunen we van harte.

“We maken van Maashorst de meest aantrekkelijke recreatieve gemeente van Brabant”

Wat willen we bereiken?

Een krachtig MKB

- Eventuele bottlenecks voor het lokale ondernemerschap zijn in kaart gebracht en we werken aan de verbetering hiervan.
- Er is een verkenning gedaan naar de mogelijkheid van satellietopleidingen bij grote bedrijven en de satellietopleiding bij Bernhoven is gecontinueerd.
- Boegbeelden uit het lokale bedrijfsleven zijn bereid gevonden om Maashorst beter op de kaart te zetten.
- Periodiek zijn netwerksessies georganiseerd.

Commentaar [KF13]: Vraag: wanneer verwacht men de Zeelandsdijk (van rotonde F16 naar de vliegbasis) gereed te hebben als nieuwe entree naar ons bedrijventerrein?

Commentaar [KF14]: Logistieke bedrijven in een adem noemen met zware industrie klopt niet, brengt Uden namelijk heel veel traffic en werkgelegenheid.

Commentaar [KF15]: Wat gaan we hieraan doen?

Commentaar [KF16]: Wat wordt hier mee bedoeld? Moet je ook niet hand in eigen boezem steken als gemeente?

Commentaar [KF17]: Wellicht is een loket voor vragen vanuit ondernemers/MKB ook een optie?

De meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant

- Het winkelcentrum van Uden wordt beter benut als visitekaartje van Maashorst. Het uitvoeringsprogramma Centrumvisie Uden is opgesteld en uitgevoerd.
- Onze winkelcentra hebben het hoogste onderhoudsniveau.
- We heffen toeristenbelasting voor de hele gemeente en de inkomsten daarvan zijn geïnvesteerd in toerisme en recreatieve elementen voor zowel bezoeker als inwoner.
- Toerisme wordt duidelijk gestimuleerd.

Commentaar [KF18]: Door wie wordt bepaald waar deze opbrengst aan besteed wordt en hoe? Door ambtenaren? Vooral belangrijk om te weten in het kader van de besteding van de gelden voortkomend uit toeristenbelasting.

Een gezonde agrarische economie

- Er is nieuw beleid ontwikkeld voor vrijkomende agrarische bebouwing.
- Agrotourisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang worden gepromoot.
- In samenwerking met andere partners in de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming.
- We werken mee aan het bestaande initiatief voor de pilot Peel Natuurdorpen (Tiny Houses) als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling.

Kwalitatief goede bedrijventerreinen

- De ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is onderzocht en de locaties zijn bekend. De nieuwe bedrijventerreinen zijn in ontwikkeling.
- Het toekomstige omgevingsplan wordt flexibel ingericht, waardoor het relatief eenvoudig is om bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren.

Bedrijvigheid in de kernen

- We ondersteunen startende ondernemers op verschillende manieren.
- De mogelijkheden om leegstand te voorkomen zijn onderzocht en ingevoerd.

Commentaar [KF19]: Dit is wel heel erg algemeen. Wat kunnen we doen en hoe?

Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

- Als ondernemers vragen om een Bedrijven Investeringszone (BIZ), werken wij daar aan mee.
- Sociaal maatschappelijk ondernemen wordt duidelijk ondersteund.
- 'Koop lokaal' wordt gepromoot.
- Er zijn vormen van hybride werken en leren gerealiseerd.

Commentaar [KF20]: Op welke wijze blijft er samenwerking mbt natuurgebied de Maashorst met Bernheze en Oss?

Commentaar [KF21]: Zou ook moeten gelden voor het aanbesteden bij lokale ondernemers. Elke ondernemer in Maashorst krijgt een eerlijke kans in aanbestedingen en de lat wordt lager gelegd.

Opmerkingen/suggesties:

- Wordt er onderzoek gedaan om nog een financiële impuls te verkrijgen voor Maashorst park via de provincie of Europees?
- Zijn er voornemens voor een (nog) nauwere samenwerking met Agrifood Capital?
- Wordt er gezocht naar grote aanjagers voor economische impuls voor de gemeente Maashorst? En zo ja, hoe dan?

4. Onderwijs

Samen voor de toekomst

Onderwijs (voor alle leeftijden) is een belangrijke pijler in de samenleving van Maashorst. Gelijke kansen voor iedereen staan daarbij centraal. We investeren in de doorgaande (leer)lijn en zien een belangrijke functie voor het integraal kindcentrum (IKC) : een combinatie van basisonderwijs en opvang. Vanwege de didactische én maatschappelijke functie daarvan is adequate en toekomstbestendige huisvesting van groot belang.

Goede onderwijshuisvesting

We werken planmatig en gefaseerd aan verbetering van onze onderwijsgebouwen, op basis van een Integraal Huisvestingsplan. Bij nieuwbouw leggen we de lat hoog wat betreft duurzaamheid: we willen frisse scholen, gasloos bouwen en energie-neutrale onderwijsgebouwen en sportaccommodaties. Ook willen we goed bereikbaar basisonderwijs behouden in alle wijken en kernen, inclusief 't Oventje. Hetzelfde geldt voor buitenschoolse opvang en kinderopvang. Bij het verbeteren van bestaande schoolgebouwen (ook de locaties voor voortgezet onderwijs) staat bovendien - zeker sinds de komst van corona - ventilatie hoog op de agenda.

Commentaar [KF22]: Dit is landelijk al verplicht gesteld.

Commentaar [KF23]: Om hoeveel leerlingen gaat het? Is/blijft dit rendabel?

Een goede start van een doorgaande leerlijn

In het onderwijs is weliswaar sprake van diverse fases, maar die staan niet op zichzelf. Wij investeren dan ook nadrukkelijk in de doorgaande (leer)lijn. Dit begint al met het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Deze moet vloeiend overlopen in het basisonderwijs. VVE-indicaties worden in alle gevallen doorgeleid naar een passende locatie met VVE-aanbod. Waar nodig zorgen we aanvullend aan het schoolaanbod voor versterking van de omgeving van kinderen met leerachterstanden. Ook kwetsbare jongeren moeten aan het einde van de basisschool de overstap kunnen maken naar het voortgezet onderwijs om hun talenten verder te ontwikkelen. In samenspraak met de sector zetten we in op extra aandacht voor kinder- en jongerenwerk op scholen.

“Kansengelijkheid begint bij onderwijs”

Gelijke kansen voor iedereen

Ieder kind in onze gemeente moet in staat zijn om passend onderwijs te volgen. Dit mag niet afhankelijk zijn van het inkomen van de ouders. We faciliteren cultuur- en natuureducatie op de scholen in Maashorst. We vinden het namelijk belangrijk dat hier aandacht aan wordt besteed en dat deze vormen van educatie toegankelijk zijn voor alle kinderen. Ook willen we dat er op scholen aandacht wordt besteed aan het omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen. Hierbij zien wij onder andere een rol weggelegd voor de preventiewerkers jeugd en/of jongerenwerkers, zowel op scholen als op de ontmoetingspunten in wijken en kernen. We willen hoe dan ook specifieke ontmoetingspunten voor jongeren faciliteren met jongerenwerk, verdeeld over de gemeente. Dat sluit mooi aan bij de gewenste preventieve aanpak van jeugdproblematiek.

Commentaar [KF24]: Ook het vroegtijdig signaleren en (h)erkennen van verslavingen binnen de schoolmuren is hier van belang.

Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Om te voorkomen dat er een te grote mismatch ontstaat tussen onderwijs (aanbod) en arbeidsmarkt (vraag) willen we de samenwerking tussen beide sectoren nog sterker stimuleren. Ons sterk ontwikkelde en vertegenwoordigde MKB-segment biedt uitgelezen mogelijkheden daartoe.

Wij geloven in hybride leeromgevingen. Daarom zetten we daar in deze bestuursperiode stevig op in. Zo willen we ook Stichting Eigen Wijzer en de Campus in de kern Uden (een initiatief dat in 2021 is gestart) behouden als schakel tussen het lokale voortgezet onderwijs en middelbaar onderwijs in buurgemeenten enerzijds en lokale werkgelegenheid anderzijds. Het ontbreken van Hoger Beroeps Onderwijs wil niet zeggen dat er geen (delen van) hogere beroepsopleidingen verzorgd kunnen worden. Daar kunnen we - met onderwijsinstellingen en bedrijven - vast nog meer slimme oplossingen voor bedenken.

Wat willen we bereiken?

Goede onderwijshuisvesting

- In al onze kernen is aanbod van basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang beschikbaar.
- Schoolgebouwen zijn aan de hand van een - samen met partners zoals schoolbesturen en kinderopvangorganisaties - op te stellen integraal huisvestingsplan gebouwd, uitgebreid of vernieuwd. Er staan in Maashorst alleen maar frisse scholen.
- Kinderen gaan veilig naar school. De verkeersdruk rondom scholen is afgenomen, doordat ouders hun kinderen vaker lopend of fietsend naar school brengen.
- Gemeentelijke wijkfaciliteiten worden gebruikt voor volwassenenonderwijs.

Een goede start

- Indicaties voor- en vroegschoolse opvang zijn in alle gevallen doorgeleid naar een passend aanbod.

Gelijke kansen voor iedereen

- Iedereen, ongeacht afkomst, beperkingen of inkomen, volgt passend onderwijs in Maashorst.
- Het aanbod van cultuur- en natuureducatie is gegroeid, doordat wij dit stimuleren en faciliteren.
- In het kader van preventie wordt op de scholen expliciet aandacht besteed aan het omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen.

Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt

- De samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente (triple helix) is nog verder geïntensiveerd om stageplekken en hybride leeromgevingen zoals Stichting Eigen Wijzer Maashorst te creëren, en ter ondersteuning van Campus Uden. Hierdoor is de match tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeterd.
- Er zijn passende opleidingen in Maashorst die aansluiten op ons profiel: groen, zorg en vrije tijd.

Commentaar [KF25]: Hoe gaan we Campus structureel voortzetten? Gaat Campus een onderdeel worden van Stichting Eigenwijzer? Nee, hoe gaan we Campus dan faciliteren? Ja, hoe dan?

5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Iedereen doet mee

Ons rijke verenigingsleven – van voetbalclubs tot carnavals- en muziekverenigingen – vormt een belangrijk onderdeel van de identiteit en eigenheid van onze dorpen. Het zorgt niet alleen voor een sterke binding, maar draagt ook bij aan de leefbaarheid. We koesteren dit verenigingsleven. Met **nieuw beleid** voor vrijwilligers en subsidiëring van hun organisaties blijven we dit faciliteren en waarderen, zodat onze dorpen vitaal blijven. En we zetten ons in om iedereen in Maashorst mee te laten doen aan sport, cultuur en natuur!

Commentaar [KF26]: Welk nieuw beleid? Wat gaat dit inhouden?

Harmonisatie van de subsidiëring van het verenigingsleven

Onze gemeente kent over de volle breedte een rijk verenigingsleven. Het belang hiervan voor de leefbaarheid in de kernen, de sociale cohesie, het opbouwen en onderhouden van vriendschappen en diverse vormen van preventie behoeft geen betoog. Dit is ook de reden dat elk jaar opnieuw een aanzienlijk deel van de gemeentelijke subsidies aan dit verenigingsleven **wordt besteed/besteden**.

Gemeenten vullen de subsidiëring op diverse manieren in en aan de hand van diverse maatstaven. Zo ook in Landerd en Uden. Het is nu de uitdaging om dit de komende jaren te harmoniseren. Wij doen dit zorgvuldig op basis van intensieve afstemming met de betrokken verenigingen.

Commentaar [KF27]: Mag je daar ook iets voor terug vragen?

Breedtesport en inclusiviteit in de sport

Naast de al genoemde voordelen van een sterke verenigingsgraad met aanbod van een veelzijdig sportprogramma, draagt met name het beoefenen van sport en/of spel ook bij aan de positieve gezondheid. En die vinden wij zeer belangrijk. Dit geldt voor alle leeftijden en levensfasen, hoewel bewegen voor jongeren wat ons betreft vanzelfsprekend zou moeten zijn. Breedtesport moet dan ook royaal, en zeker in alle kernen, mogelijk zijn in verenigingsverband. Het spreekt voor zich dat we een veilige sport/spel-omgeving daarbij van essentieel belang vinden.

Wij zetten ook in op inclusiviteit in de sport. Dit betekent dat iedereen mee moet kunnen doen. Ook mensen met een beperking. Maar ook inkomen, geloof of (seksuele) identiteit mag geen drempel zijn om te sporten.

Een mooi aanbod van kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn belangrijke voedingsbronnen voor de ontwikkeling van mensen. Inwoners kunnen er hun creativiteit en emoties in kwijt. In Maashorst zijn al de nodige culturele instellingen. Instellingen die de creativiteit stimuleren, zorgen voor vermaak en ontspanning en dragen bij aan het profiel van onze gemeente. Ze vervullen bovendien belangrijke rol op het vlak van educatie aan schoolkinderen. Wij vinden dan ook dat we moeten blijven investeren in de culturele sector. Bijvoorbeeld door het stimuleren en ondersteunen van muziekonderwijs. Bij het aanbod van mogelijkheden van allerlei vormen van (amateur)kunst zetten we zoveel mogelijk ook de **dorpshuizen en MFA's** in als podium.

Commentaar [KF28]: Waarom niet ook sportkantine ed.?

Als gemeente zijn we zelf ook creatief. Bijvoorbeeld door kunst in de openbare ruimte te introduceren. Bij voorkeur verzorgd door lokaal talent. Denk daarbij aan het beschilderen of het op een andere manier verfraaien van bouwwerken die nu als gevolg van diverse vormen van vandalisme ontsierd zijn.

Belangrijk vinden we ook dat kerkgebouwen in alle kernen behouden blijven. Wij werken dan ook graag mee aan een exploitabele invulling van deze beeldbepalers. Bijvoorbeeld door de bestemming te verruimen in omgevingsplannen. In bredere zin willen we ons eigen culturele erfgoed bewaken, zoals de geschiedenis van onze kernen en tradities rondom carnaval. Hierin zouden bijvoorbeeld de lokale omroep of Heemkundekring (en burgerinitiatieven zoals Volk) een rol kunnen spelen, door middel van het vastleggen en bewaren van lokale gebeurtenissen.

Een sterke recreatieve sector

Ook de recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden. Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De basis hiervoor leggen gaan we vast in een toeristisch recreatief plan.

De groenste gemeente van Nederland

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is ons grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. Qua ambitie staat wat ons betreft het Maashorst Manifest met het toekomstbeeld voor 2050 nog fier overeind.

We willen (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland worden. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aangesloten natuurgebied en variatie in natuur. Grote grazers blijven daar wat ons betreft welkom, waarbij veiligheid voorop staat. Onze natuurdoelen brengen we in bij de aanpak van de stikstofproblematiek. Ook zorgen we voor natuurcompensatie. Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde (gebouwde?) omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. En als inwoners dit wensen, betrekken we ze graag bij het onderhoud van het groen in hun eigen wijk/dorp. Ook werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan plannen met quick wins voor natuur, landschap en recreatie.

We stimuleren recreatief gebruik van onze natuur. Kwaliteit van natuur en aantrekkingskracht bepalen in sterke mate de recreatieve mogelijkheden. De balans tussen natuur en recreatieve druk mag echter niet uit het oog worden verloren. We maken onderscheid tussen recreatieve mogelijkheden voor de inwoners van gemeente Maashorst en de aantrekkingskracht van het natuurgebied voor mensen van veraf. Deze komen voor het natuurgebied, terwijl voor de inwoners van de gemeente een veel breder aanbod, dicht bij huis, gewenst is.

“Maashorst wordt de groenste gemeente van Nederland”

Wat willen we bereiken?

Harmonisatie van de subsidiëring van ons verenigingsleven

- Een goed, sterk en evenwichtig (geharmoniseerd) subsidiebeleid, evenals huur- en tarievenbeleid voor de lokale sportverenigingen en culturele instellingen/verenigingen.

Breedtesport en inclusiviteit in de sport

- Iedereen doet mee. Bewegen van jongeren is essentieel, ook in de preventieve sfeer.
- Er is een breed aanbod van sport. Ook voor mensen met een beperking. Wij nemen daarin onze verantwoordelijkheid.
- In alle kernen is er aanbod om te kunnen sporten voor jong en oud. We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door te kijken naar mogelijkheden voor gecombineerd gebruik van faciliteiten.

Commentaar [KF29]: Niet alleen bij sport, medewerking niet vrijblijvend men ontvangt gemeenschapsgeld middels subsidie.

Een mooi aanbod van kunst en cultuur

- We stimuleren en waarderen verenigingen en vrijwilligers.
- Culturele instellingen leveren een actieve bijdrage aan de educatie en het vermaak van onze inwoners.
- We bewaken én bewaren de geschiedenis van de kernen.
- Jongeren, ook 18-, kunnen veilig uitgaan in onze gemeente.
- Lokaal talent heeft de openbare ruimte met kunst verfraaid.

Een sterke recreatieve sector

- Maashorst is de meest recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant. Onze positionering richt zich daar nadrukkelijk op. We benadrukken de sterke verwevenheid met het natuurgebied De Maashorst.
- De diversiteit in natuuraanbod is vergroot met een goede spreiding over de heel gemeente.
- De Natuurpoort en de uitkijktoren in De Maaspoort zijn gerealiseerd.
- Er is een toeristisch-recreatief plan aan dan hand waarvan we Maashorst versterken.
- Wij hebben het cultuuraanbod gekoppeld aan de profilering van onze gemeente.
- (We missen hierbij bezoekerscentrum Slabroek, waarbij het gros van het gebruik vanuit Uden komt)

Commentaar [KF30]: Welke? Of alle drie? (Schaijk, Zeeland en Uden Noord)

De groenste gemeente van Nederland

- Diversiteit in natuuraanbod is vergroot met een goede spreiding over de hele gemeente.
- De Maashorst is verder uitgebreid en ontwikkeld als natuurgebied.
- Pilots voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners zijn opgestart.
- Quick wins zijn gerealiseerd, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes, wandelpaden.

Opmerkingen/suggesties:

- Wordt het sportpark in Uden opgeknapt ivm achterstallig onderhoud?
- Welke ambitie ligt er ten aanzien van het Bevrijdingspark? Wat ons betreft zou dit ontwikkeld mogen worden naar 1 groot ontmoetingspark. Central Park.

6. Sociaal domein

Toegankelijk, dichtbij en efficiënt

Langer 'thuis blijven wonen', zorgen voor elkaar, opbouwen en benutten van netwerken en voorkomen van gespecialiseerde zorg gaat niet altijd vanzelf. Samen met partijen in onze gemeente zetten we in op preventie: het voorkomen dat zorg nodig is. Het verenigingsleven en de ontmoetingsmogelijkheden zijn belangrijke pijlers. Verder is het van belang dat duidelijk is waar je terecht kunt met zorgvragen. Die ondersteuning en zorg moeten dan snel en passend worden geleverd.

Mogelijkheden om te ontmoeten in de kernen

Elkaar leren kennen zorgt ervoor dat je makkelijker iets aan een ander durft te vragen en iets voor een ander doet. Het voorkomt eenzaamheid in een wereld waarin mensen steeds meer op zichzelf zijn aangewezen. Onder meer als gevolg van de toenemende digitalisering en het Rijksbeleid om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen. Om betrokken bij en in contact met elkaar te blijven, zijn ontmoetingsplekken dichtbij nodig, evenals verenigingen en vrijwilligers. Behoud en ontwikkeling van ontmoetingsplekken vinden we dan ook noodzakelijk. Dat geldt zowel voor de ontmoetingsplekken waarin zorgcorporaties voorzien als voor die van organisaties die zelfbeheer op zich hebben genomen van maatschappelijk vastgoed.

Ook het faciliteren van verenigingen en vrijwilligers is een belangrijke taak voor de gemeente. Dit doen we op verschillende manieren, variërend van het in contact brengen met andere organisaties, het vinden van fysieke ruimte tot aan het geven van subsidie. Altijd vanuit het besef dat we het samen doen!

Commentaar [KF31]: Gaan gebiedsplatformen plaatsnemen in de nieuwe gemeente? Welke verdeling en met welke bevoegdheden?

Preventie

Ontmoeten is nauw verbonden met preventie. Hoe meer inwoners elkaar ontmoeten, hoe meer netwerken er ontstaan of worden uitgebreid. En hoe groter de kans dat behoeften of problemen vroegtijdig aan het licht komen. Vaak kunnen ze dan al in de kiem worden gesmoord. Het behoeft geen betoog dat voorkomen beter is dan genezen. Preventie vormt dan ook een belangrijke basis waar wij de komende periode op inzetten. We zorgen ervoor dat vrijwilligers en professionals (preventiewerkers jongerenwerk en dorps- en wijkondersteuners) op een goede manier kunnen samenwerken. Zo kunnen we die vroegsignalering daadwerkelijk verbeteren. Met als extra voordeel dat we tot nu toe moeilijk te bereiken doelgroepen (zoals 'de verborgen armoede'-groep) beter weten te vinden en ondersteuning kunnen bieden.

Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen

Hoe beter mensen met elkaar kennen, hoe groter de kans dat ze bereid zijn iets voor elkaar te willen doen. Toch zal deze onderlinge bundeling van krachten niet altijd toereikend zijn. Voor die gevallen willen we een vindbare, herkenbare en professionele toegang beschikbaar hebben. Inwoners kunnen daar terecht met al hun vragen over zaken waarvoor wij als gemeente verantwoordelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan de WMO, Jeugdwet, Participatiewet en schuldhulpverlening.

We werken integraal. Het uitgangspunt is één aanspreekpunt per gezin. Het is immers het fijnste als inwoners met al hun vragen terecht kunnen bij vertrouwde gezichten in de wijk. Die vertrouwde gezichten (wijk- of dorpsondersteuners) kunnen dan via warme overdracht de vraag doorzetten naar de gemeentelijke toegang als er meer nodig is dan waarin het systeem en/of de wijk of kern voorziet.

De integrale uitvoeringsteams gaan vervolgens kijken wat de best passende hulp is. Dat kan gaan om geïndiceerde tweedelijns zorg, maar we verwachten ook dat we veel vaker een passend aanbod kunnen doen met beschikbaarheid van eerstelijnszorg (samenwerking tussen (para-)medisch en sociaal domein). Daartoe beschikken we over een sterk netwerk van lokale hulpverleners en overige deskundigen. Met als voordeel dat wachtlijsten verminderen of zelfs worden voorkomen.

Een integrale benadering van 0-100+

Integraal werken staat aandacht voor specifieke doelgroepen niet in de weg. We hebben oog voor iedereen. Ook weten we dat de mensen steeds ouder worden (100+). Als gevolg van de coronapandemie is de noodzaak tot 'tijd en aandacht' voor alle leeftijdsgroepen versterkt. Jeugd en jongeren zijn al langere tijd beperkt in hun mogelijkheden tot onderwijs, sociaal contact, ontspanning en sport. Dat is niet zonder gevolgen. We gaan daarom in deze bestuursperiode extra inzetten op onder andere jongerenwerk en het stimuleren van positieve gezondheid.

Speciale aandacht hebben we ook voor onze ouderen. Ook zij hebben te maken met de gevolgen van de pandemie. Lockdowns en quarantaines hebben problemen als eenzaamheid (ook) bij deze groep inwoners uitvergroot. De vergrijzing van onze bevolking in combinatie met langer thuis wonen maakt dat we hiervoor bijzondere aandacht moeten hebben. Ook hebben we oog voor mensen met dementie en dragen we bij aan oplossingen in onze gemeente: we zijn een **dementievriendelijke gemeente**.

In Maashorst kun je gelukkig en zoveel mogelijk zorgeloos oud worden. We ontwikkelen een masterplan voor de komende 10 jaar om aan de in Maashorst exponentieel groeiende groep kwetsbare ouderen passende zorg- en welzijnsvoorzieningen te kunnen blijven bieden. We doen dat in samenwerking met alle belanghebbenden. We richten ons daarbij op integrale wijk- of dorpsgerichte, kleinschalige voorzieningen en versterken de rol van bestaande welzijn-bevorderende diensten. Daarnaast bevorderen en ondersteunen we informele zorg en mantelzorg. **Ten slotte evalueren we het in gang gezette netwerk van voorzieningen en waar nodig en mogelijk zorgen we voor optimalisering en uitbreiding daarvan.**

Inclusie

Maashorst is een inclusieve gemeente waarin iedereen mee kan doen en niemand wordt uitgesloten. Aan de hand van een op te stellen inclusie-agenda gaan we hier planmatig mee aan de slag. Het gaat om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, inwoners met beperkingen van welke aard dan ook, mensen met schulden, laaggeletterden, LHBTQ+ers, statushouders, etc. etc. Daarnaast gaan we aan de slag met ons armoedebeleid. Een krappe beurs mag namelijk geen belemmering zijn om mee te doen.

We missen hier de Adviesraad Sociaal Domein

“Voorkomen is beter dan genezen”

Wat willen we bereiken?

Mogelijkheden om te ontmoeten in de kernen

- De ontmoetingspunten in de wijken en kernen (zelfstandige locaties of onderdelen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen) bieden deskundigheid op de meest voorkomende vragen om inwoners dicht bij huis te ondersteunen.
- De ontmoetingspunten met wijk- of dorpsondersteuners genieten het vertrouwen van inwoners en zij weten deze steeds beter te vinden voor vragen uit het dagelijks leven waar ze zelf niet uitkomen.
- De dorpshuizen en **multifunctionele accommodaties (MFA's)** worden optimaal benut voor ontmoeting en het elkaar leren kennen. Betaalde en onbetaalde professionals en vrijwilligers werken er samen in activiteiten, waardoor meer inwoners elkaar ontmoeten in deze gebouwen.

Commentaar [KF32]: 'Mensvriendelijke' gemeente is beter

Commentaar [KF33]: Een te passieve houding voor dit alom ondersteunde project gezien de reacties is dit de basis voor signalering, preventie, levert een grote bijdrage in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken zoals een bijv. eenzaamheid, verwaarlozing, mishandeling, etc. etc.

Commentaar [KF34]: We missen hier de herijking van accommodaties per gebied.

Commentaar [KF35]: Dit mag wat ons betreft niet botsen c.q. concurreren met commerciële instellingen/bedrijven.

Preventie

- Vroegsignalering en preventie zijn verbeterd. De basis hiervoor is gelegd in de dorpshuizen, MFA's en overige voorzieningen, waaronder ons bloeiende verenigingsleven en de Campus.
- Voor vragen uit het leven van alledag (van jongeren zelf of gesteld via hun ouders) hebben we in de kernen en wijken direct ondersteuning beschikbaar, zonder dat er een beschikking nodig is.
- Het preventie-aanbod is toegesneden op alle leeftijdsfases (jeugd/jongeren, volwassen/werkenden en ouderen) en domeinen (wonen, ondersteuning, financiën enz.).

Een vindbare, herkenbare en professionele Toegang voor vragen en voorzieningen

- De gemeentelijke Toegang voor ondersteuning is verder geprofessionaliseerd. Inwoners hebben vanwege de warme overdracht vanuit het eigen ontmoetingspunt naar de medewerkers van De Toegang vertrouwen in de kwaliteit van de toegang. De Toegang werkt door op de uitvraag die in de wijk of kern al heeft plaatsgevonden en is daardoor in staat effectief te verbinden met de juiste ondersteuning.
- We werken vanuit de bedoeling van de vraag en passen daar onze dienstverlening op aan.

Een integrale benadering van 0-100+

- Maashorst biedt laagdrempelige ondersteuning aan jongeren in hun ontwikkeling naar volwassenheid. Het jongerenwerk van Compass is een van de spelers: ondersteuning bevindt zich in alle kernen en wijken van onze gemeente.
- We werken integraal, over de grenzen van de sociale wetten en de verschillende domeinen heen, maar hebben aandacht voor specifieke doelgroepen. Dat zijn in elk geval: jongeren/jeugd, ouderen, dementerenden, GGZ-cliënten.
- Er is een verbeterd proces om te komen tot inzet van de juiste jeugdhulp (variërend van lokaal preventie-aanbod tot gespecialiseerde inzet).
- Voor alle levensfasen is er specifiek beleid en zijn er voorzieningen voorhanden.

Inclusie

- De armoede in Maashorst is met succes teruggedrongen. Zelfs verborgen armoede is daarbij (deels) in beeld gekomen en mensen die uit de schulden zijn geholpen, zijn zodanig zelfredzaam dat we ze niet meer terugzien. Een krappere beurs is geen belemmering om mee te doen.
- Iedereen kan meedoen in Maashorst. We hebben aantoonbaar de acceptatie ten aanzien van de LHBTQ+ gemeenschap verhoogd.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Wonen, werken en recreëren in balans

Leefbaarheid en gezondheid voor de inwoners van Maashorst hebben onze prioriteit. We willen van Maashorst een nog duurzamere en groenere gemeente maken. We zetten ons in voor een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving staat daarbij voorop. Deze nodigt uit tot het voeren van een gezonde leefstijl.

Positieve gezondheid

Gezondheid is meer dan alleen 'niet ziek zijn'. Het gaat immers niet alleen om lichamelijke gezondheid. Gezondheid gaat om quality of life, welzijn en het bevorderen van gezondheid. Dát draagt bij aan geluk, veerkracht, vitaliteit en productiviteit van inwoners en het functioneren van onze samenleving.

Samen met de GGD willen we leren van corona en inzetten op een gezonde leefstijl. Mensen zijn er in beginsel zelf verantwoordelijk voor dat ze gezond eten, goed voor zichzelf zorgen, voldoende bewegen, sociale contacten onderhouden en naar school en werk gaan. Maar niet iedereen leeft in de omstandigheden om zelf gezonde keuzes te maken en dagelijkse verleidingen te weerstaan. Daarom staat bevordering van gezondheid in al ons handelen voorop, zowel gemeentebreed, gebiedsgericht als persoonsgericht. In de gemeente Maashorst wordt gezondheid integraal benaderd. Dit betekent een brede aanpak van bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik (roken, alcohol- en drugsgebruik) en verslavingen (gokken en gaming). Deze aanpak is gericht zowel op het individu (kennis, vaardigheden en gedrag) als op de brede omgeving (veilig en groene omgeving, steun en samenhang in de buurt en samenwerking tussen zorg en welzijn).

Daarnaast ligt onze focus op gezond werkgeverschap, waarin we zorgen voor een goede aansluiting op economische ontwikkelingen en het beschikbare arbeidspotentieel. We willen namelijk bijdragen aan een vitale arbeidsmarkt, met nauwelijks voortijdige uitval als gevolg van ziekte, en een inclusieve arbeidsmarkt. In onze ogen is het hebben van werk het meest gewenste uitgangspunt. Maar we zijn er ook voor degenen voor wie dit onverhoopt niet mogelijk is, met (tijdelijke) inkomsten, maatschappelijke ondersteuning en/of zorg.

Transitie van het landelijk gebied

We zoeken naar een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Daarbij staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (leefbaarheid en gezondheid) voorop. Wij zien de transformatie van het landelijk gebied alleen slagen in verbinding en samenspel tussen de bewoners en gebruikers. We willen - in samenwerking met andere partners - goede gesprekken over de stikstofproblematiek faciliteren en waar nodig initiëren met het gebied en de sector. We willen oplossingen realiseren voor de knelpunten rond ammoniak, stank en gezondheid van mens en dier en richten ons als eerste op de voormalige LOG-gebieden Graspeel en Odiliapeel.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het rijk. We proberen daarbij optimaal gebruik te maken van de (financiële) mogelijkheden die worden geboden. Zelf zorgen we ervoor dat het schone-lucht-akkoord een vast onderdeel is van al onze beleidskeuzes.

Commentaar [KF36]: Hoezo voormalig?

Duurzaamheid

We willen van Maashorst een duurzame en groene gemeente maken. Dat doen we samen met onze inwoners, waarbij we oog hebben voor inwoners met een kleine beurs en het voorkomen van energiearmoede. De internationale Sustainable Development Goals (SDG) en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor het Duurzaamheidsprogramma.

Bij de uitvoering van het energieprogramma is de Regionale Energie Strategie (RES) leidend. We streven ernaar om vanaf 2035 energieneutraal te zijn. Rekening houdend met het meeste rendement en het huidige probleem met de netwerkcapaciteit zetten we voor de korte termijn in op maatwerk voor inwoners en bedrijven. Ook gaan we de opties en meerwaarde van een lokaal energiebedrijf onderzoeken met als doel de opbrengst terug te laten vloeien naar de lokale gemeenschap. We zijn niet fundamenteel tegen windmolens, maar we onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn om de regionale opgaven te realiseren.

Voor de gebouwde omgeving zetten we zowel in op energiebesparing (onder andere door gerichte isolatie en kierdichting) als de warmtetransitie. We zorgen voor extra ondersteuning in lijn met het nationaal isolatieprogramma en stimuleren de ontwikkeling van andere energiedragers, zoals waterstof en accu's. Om zelf het goede voorbeeld te geven, zorgen we zoveel mogelijk voor eigen energieopwekking en -opslag bij onze uiteindelijk energieneutraal gemeentelijk vastgoed.

Klimaatadaptatie is een belangrijk overkoepeld thema. We bouwen instrumenten waarmee we kunnen toetsen of onze maatregelen effect hebben. Watergerelateerde thema's pakken we regionaal op. Denk aan watervoorziening en -beheersing, afnemende grondkwaliteit en droogte. Water en bodem worden sturend bij ruimtelijke planvorming. We bevorderen het toevoegen van meer groen en water, wat leidt tot meer schaduw, verdamping en reflectie. Niet alleen in het stedelijk gebied, maar ook daarbuiten.

Harmonisatie van ons afvalbeleid

Uiterlijk begin 2024 hebben we in de gehele gemeente dezelfde wijze van afvalinzameling. We streven naar een circulaire economie. Hiervoor harmoniseren we ons beleid en nemen de maatregelen die daarvoor nodig zijn. Daarnaast gaan we afval scheiden belonen en zetten in op een zo laag mogelijk percentage restafval per inwoner. Verder zoeken we naar een mogelijkheid voor onze inwoners om laagdrempelig klein chemisch afval in te leveren.

“We werken aan een gezond, veilig en duurzaam Maashorst”

Wat willen we bereiken?

Positieve gezondheid

- We werken samen met gezondheidsinstanties.
- In Maashorst zijn leefstijl- en buurtsportcoaches actief.
- Er zijn goede gezondheidspreventieprogramma ontwikkeld.
- Optimale dekking van AED's is gerealiseerd.
- Vrijwilligersorganisaties worden ondersteund voor reanimatietrainingen.

Transitie van het landelijk gebied

- We zijn in gesprek met belanghebbenden over stikstof e.d.
- We hebben gezorgd voor een programmamanager/projectleider en werkbudget voor landbouwtransitie in Graspeel en Odiliapeel.
- We zijn aangehaakt (gebleven) bij de landelijke, provinciale en regionale stikstofaanpak.
- We hebben twee pilots draaiende voor meting en streefwaardebepaling van milieubelasting (geur en ammoniak). Daarbij benutten we de kennis uit de regio.

Commentaar [KF37]: We missen hier dat wat we willen bereiken op het gebied van het bestrijden van verslaving. Wordt in het hoofdstuk 'onderwijs' namelijk wel als probleem erkent.

Duurzaamheid

- De mogelijkheden voor een lokaal energiebedrijf zijn in beeld gebracht.
- We hebben ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal gemaakt.
- Er zijn meer laadpalen voor elektrische auto's beschikbaar.
- We hebben de haalbaarheid van warmtenetten onderzocht.
- We hebben twee lokale initiatieven voor zonneparken in onze gemeente, bij voorkeur op daken.

Harmonisatie van ons afvalbeleid

- Er is één wijze van afvalbenadering in onze gemeente.
- We beschikken over een stimuleringsregeling voor afvalscheiding. Zo mag ieder huishouden eenmaal per jaar gratis grofvuil storten.

Commentaar [KF38]: Wat ons betreft kan dit prima naar het model dat in Oss wordt gehanteerd.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Betaalbaar en duurzaam wonen

In Maashorst is het goed wonen, werken en verblijven, in alle fasen van je leven. Daarvoor versnellen we woningbouwproductie en sturen we actief op variatie in woonvormen en prijsniveaus. We investeren in vitale, krachtige inclusieve kernen en wijken waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.

Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling

In de op te stellen Omgevingsvisie van Maashorst krijgen de ruimtelijke opgaven in de fysieke leefomgeving een plek. Denk aan woningbouw, bedrijventerreinen en mobiliteit. In deze langetermijnvisie schetsen we enerzijds de ontwikkeling van de kern Uden in regionaal perspectief en anderzijds het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief per kern. Zo vormt onze langetermijnvisie meteen ook een goede basis voor verstedelijkingsafspraken met de Provincie en het Rijk. We realiseren ons dat de kern Uden door zijn omvang in de (boven)regionale verstedelijkingsopgave een andere rol speelt dan de andere kernen. Dat neemt niet weg dat we daar waar mogelijk de belangen van de andere dorpen behartigen.

Stevige groei van het aantal woningen

We willen dat alle inwoners en woningzoekenden een plek kunnen vinden in onze nieuwe gemeente Maashorst. Dat vraagt met name om een versnelling van de productie van woningbouw en in beperkte mate om nieuwe locaties. We bouwen passend en betaalbaar in elke kern voor iedereen. Bouwen voor de eigen behoefte staat daarbij centraal. Een mogelijke groei bovenop die eigen behoefte met nieuwe plannen wordt primair gefaciliteerd in de kern Uden. We willen ook kijken naar mogelijkheden om woningen toe te voegen in het buitengebied.

Onze ambitie bij het realiseren van die groei is gemiddeld 250 woningen per jaar gedurende onze bestuursperiode. Om de gewenste versnelling van woningbouw mogelijk te maken, kijken we buiten de kaders, maken we concrete afspraken met de woningbouwcorporaties en dagen we de markt uit om te komen met versnellingsmogelijkheden. Daarbij voeren we een actiever grondbeleid en maken we optimaal gebruik van de beschikbare instrumenten. We doen wat nodig is om procedures te versnellen, bijvoorbeeld met het inzetten van (tijdelijk) extra capaciteit. En als blijkt dat het noodzakelijk is voor de versnelling van cruciale projecten, nemen we de noodzakelijke besluiten om andere projecten te vertragen. Deze prioritering leggen we vast in een versnellingsagenda. Daarbij gebruiken we ook de mogelijkheden van tijdelijke huisvesting.

Commentaar [KF39]: Zou juist niet primair in Uden moeten zijn. Wil je de leefbaarheid in de andere kernen borgen dan moet je vooral voor jongeren en voor de ouderen nabij het centrum van iedere kern initiatieven ontwikkelen. In Volkel moet zelfs nog een inhaalslag plaatsvinden.

Commentaar [KF40]: Is de interne organisatie daar wel op ingesteld?

“We tonen lef in actief grondbeleid”

Vitale, krachtige inclusieve kernen en wijken

We investeren, samen met de gemeenschap, in vitale, krachtige inclusieve kernen en wijken. We faciliteren sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Met andere woorden: we maken een ‘woonzorgcarrière’ in de eigen woonomgeving mogelijk. Hiervoor is meer nodig dan alleen woningbouw. Zo zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, want die vergroten de aantrekkingskracht. Daarnaast willen we kwetsbaardere gebieden versterken (buurten, wijken en/of kernen). Woningbouwontwikkelingen ten slotte moeten bijdragen aan een inclusieve samenleving én ze moeten nieuwe energie en kracht geven aan bestaande wijken en kernen. Ons uitgangspunt is: wonen voor iedereen, met voldoende mogelijkheid voor ontmoeting.

Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod

Om ook op (middel)lange termijn de woningvoorraad aan te laten sluiten op de woningbehoefte, sturen we op kwalitatieve aspecten van de woningen én de woonomgeving. De 'klant' staat daarbij centraal (vraaggericht ontwikkelen en bouwen). We zetten in op het beter benutten van de bestaande voorraad en verbetering van aspecten waarin de bestaande voorraad nu nog niet of onvoldoende voorziet. Per kern bieden we een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod met ruimte voor jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare inwoners met variatie in woonvormen en prijsniveau. In deze programmering zoeken we per kern naar de juiste balans met voldoende sociale woningbouw.

Deze bestuursperiode nemen we het initiatief om extra woningbouw voor ouderen te realiseren. We doen dit met extra plaatsen in verpleeghuissettings voor ouderen met intensieve zorgvragen en plaatsen in woonzorgvormen voor groepen ouderen met een matige zorgbehoefte. Ook hier betrekken we stakeholders bij. Dit is onderdeel van het eerder genoemde masterplan.

Commentaar [KF41]: Ons is niet duidelijk wat hiermee precies bedoeld wordt.

Stimuleren circulaire woonomgeving en woningbouw(projecten)

We hebben oog voor toekomstige generaties, we bouwen duurzaam en CO₂-neutraal en we creëren een leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Dat betekent:

- We pakken kansen om onze groene identiteit te versterken.
- We borgen ruimtelijke kwaliteit.
- We zorgen voor behoud van historische bebouwing en historische elementen in het landschap.
- We versterken waar mogelijk de kwaliteit van natuur en landschap.
- We benutten kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische footprint te verkleinen.
- We dagen de markt uit tot het leveren van maatschappelijke meerwaarde en kwaliteit.

Commentaar [KF42]: Hierbij dienen we ervoor te waken dat we de ODBN niet nog meer 'munitie' geven.

Implementatie van de Omgevingswet

We zorgen voor een soepele implementatie van de Omgevingswet die op 1 juli 2022 in werking treedt, waarbij alle aspecten in de fysieke leefomgeving meegenomen zijn. Onze speerpunten daarbij zijn: vormgeving van participatie in ruimtelijke processen, digitalisering, vereenvoudiging van processen en deregulering. En ook zetten we vervolgstappen in het 'Anders Werken', waarbij we vanuit een positieve grondhouding proberen initiatieven mogelijk te maken. Om goed voorbereid te zijn op de nieuwe wet, voeren we met de gemeenteraad, het college van Burgemeester en Wethouders en de ambtelijke organisatie gesprekken over het onderlinge samenspel en ieders rol in die nieuwe context.

Wat willen we bereiken?

Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling

- Gebieden zoals Kastanjeweg-Oost in Uden zijn getransformeerd richting woningbouw.
- We hebben de voorwaarden geschapt om te komen tot een toekomstbestendige, duurzaam gebouwde, CO₂ neutrale, leefbare en klimaatbestendige leef- en woonomgeving.

Stevige groei van het aantal woningen

- Versnelling van het woningbouwprogramma is gerealiseerd aan de hand van een versnellingsagenda.
- We hebben versnellingsafspraken gemaakt met corporaties, die we ook hebben opgenomen in de prestatieafspraken.
- We voeren actieve grondpolitiek met lef en beter gebruik van het beschikbare instrumentarium, zoals onteigening of de Wet Voorkeursrecht Gemeenten.
- Indien nodig maken we gebruik van zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming.
- Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed worden beter benut.

Commentaar [KF43]: Graag een voorbeeld, wat wordt bedoeld, concreet?

- Vrijkomende gemeentelijke panden zoals het voormalige gemeentehuis Landerd zijn/worden omgevormd naar (sociale) woningbouw.
- Een herbestemming van kerken wordt gefaciliteerd.
- We zetten in op tijdelijke huisvesting.

Vitale, krachtige inclusieve kernen en wijken

- Er is een kwalitatief woningbouwprogramma per kern naar type woningen en prijsniveau per project.
- We faciliteren sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.

Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod

- We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen.
- De Starterslening is voortgezet.
- We stimuleren vraaggericht ontwikkelen en bouwen door ontwikkelende partijen.
- In Maashorst is de huisvesting van arbeidsmigranten geprofessionaliseerd aan de hand van het rapport Roemer.
- We zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor specifieke doelgroepen, zoals mensen die zorg en wonen willen combineren.
- De mogelijkheid van kamerbewoning is versoepeld.
- Bestaande en nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en mantelzorgwoningen zijn bekend gemaakt en gestimuleerd.

Stimuleren circulaire woonomgeving en woningbouw(projecten)

- Circulaire woonmilieus en woningbouw(projecten) worden gestimuleerd.
- Er is ruimte voor innovatie (vernieuwende initiatieven) op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaatneutraal bouwen.
- De cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst zijn onderzocht, met een voorstel tot bescherming.

Implementatie van de Omgevingswet

- Verbouwingen zijn gedereguleerd en versoepeld.
- We werken met balievergunningen (klaar terwijl u wacht).
- Anders Werken is voortgezet.

Commentaar [KF44]: Wat ons betreft ook het legaliseren van woonconcentratie die nu als toeristisch bestempeld is.

9. Bestuur en dienstverlening

Open en daadkrachtig bestuur, dienstverlening op maat

De nieuwe gemeente Maashorst verdient een bestuur dat lef heeft, open en nieuwsgierig is en kansen omzet in resultaten. Dat kunnen én willen we niet alleen. Dat doen we samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. En ook buiten Maashorst zoeken we intensief de samenwerking op. We zijn een ambitieuze en betrouwbare partner in en voor de regio.

Een bereikbaar bestuur

Als bestuur willen we bereikbaar en toegankelijk zijn voor onze inwoners. Daarom benoemen we voor elke kern een bestuurder als aanspreekpunt. We (zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie) zijn zichtbaar voor onze inwoners en laten zien wat we doen. Bijvoorbeeld in MFA's en in de gemeenschap of via de lokale omroep. In Maashorst is er, ambtelijk én bestuurlijk, een 'er-op-af'-mentaliteit.

We verheugen ons ook op de samenwerking met de kindergemeenteraad. We maken gebruik van de adviezen van onze jonge inwoners en willen daar ook graag werk van maken.

Samen denken, samen doen

We zetten in op een intensieve en constructieve samenwerking in de regio en daarbuiten. Het aantal gemeentegrens overstijgende opgaven neemt immers toe, evenals het aantal thema's dat we met buurgemeenten en de provincie oppakken. De regio wordt door het rijk ook steeds vaker onderkend als een belangrijk niveau om opgaven op te pakken. De Regiodeals, waarvan er ook één met regio Noordost-Brabant is gesloten, zijn daar een bewijs van.

Als nieuwe en grotere gemeente willen we een prominentere positie innemen in de regio. De gemeentenaam is en blijft Maashorst. We brengen focus aan door aan te sluiten bij onze keuzes in dit bestuursakkoord en proberen onze bestuurlijke en ambtelijke inspanningen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Daarnaast gaan we op zoek naar ambassadeurs en boegbeelden vanuit het bedrijfsleven en andere grote werkgevers die kunnen helpen om de gemeente Maashorst duidelijker op de kaart zetten.

Maashorst is een dynamische gemeente met een levendige samenleving en een grote aantrekkingskracht. We erkennen en waarderen de enorme inzet vanuit de samenleving. We steunen en faciliteren de inwonersinitiatieven waar gewenst. We maken in ons beleid ruimte in houding, middelen en mandaat voor opkomende inwonersinitiatieven. Inwoners krijgen op hun beurt de ruimte om met elkaar dingen te regelen en ze kunnen ook meedenken en doen in grotere, betekenisvolle projecten. Onze grondhouding daarbij is dat we meedenken en mee mogelijk maken!

We willen de ervaring, kennis, kunde en ideeën van inwoners, bedrijven en organisaties meer gebruiken bij het maken van plannen en beleid. We zoeken slimmere en effectievere manieren om zoveel mogelijk groepen te vinden, binden en verbinden. Vooraf scheppen we duidelijkheid over rol(len) en verwachtingen, maar we laten ook voldoende ruimte voor eigen invulling van participatie. Met participatie vergroten we de maatschappelijke meerwaarde en gemeenschapszin. Het is belangrijk om jongeren en nieuwe dorpsgenoten actief te betrekken.

We realiseren ons dat overheidsparticipatie een andere aanpak vereist dan inwonersparticipatie. We informeren betrokkenen; waar mogelijk en wenselijk vragen we om input en op andere momenten werken we in co-creatie aan een initiatief en moeten we vooral meer loslaten. Niet alleen de rollen verschillen, maar ook de kernen hebben ieder hun eigenheid. De succesfactor voor participatie is maatwerk!

Commentaar [KF45]: Herintreding Uden Fonds wordt Maashorst Fonds?

Kernenbeleid

Het is belangrijk onze kernen, inwoners en bedrijven te kennen, te weten wat er speelt en wat er nodig is. Onder kernenbeleid verstaan we: inwoners op dorps-, wijk- of buurtniveau actief betrekken bij de inrichting van hun eigen leefomgeving. Dit kan door middel van gebiedsgericht werken. Het initiatief van een plan ligt soms bij de gemeente (burgerparticipatie) en soms bij inwoners (overheidsparticipatie). Kernenbeleid met gebiedsgericht werken is een manier om vorm en inhoud te geven aan de visie 'samen denken, samen doen' en 'als het je raakt, doe je mee'.

We willen mét de gemeenschap bouwen aan een goed leefklimaat in de gemeente Maashorst. Per kern maken en realiseren we met inwoners en maatschappelijke organisaties een Maashorstagenda.

Het 'Netwerk van voorzieningen' en 'Samen Landerd, Samen beter', met dorpshuizen, wijkgebouwen en scholen, nemen hierin een prominente plek in. Daarmee maken we ontmoeting, sport, culturele activiteiten, ondersteuning en zorg zo toegankelijk mogelijk en brengen het dichtbij inwoners.

Commentaar [KF46]: Hoe krijgen we de kloof kleiner naar de inwoners? Moeten we niet eerst het vertrouwen terug zien te winnen? Zie opkomst bij de verkiezingen.

“Samen maken we Maashorst mooier”

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

We hebben een stevige ambitie als het gaat om dienstverlening. We dagen onszelf uit om met een vernieuwende en frisse blik te kijken naar onze relatie met inwoners en bedrijfsleven. Vanuit het klantperspectief en door het toepassen van innovaties en laagdrempelige oplossingen, zoals het gebruik van apps en QR-codes. Bovendien kijken we niet alleen naar de producten die we aanbieden, maar vooral ook naar wat onze inwoners, bedrijven, bezoekers en kernen willen weten en wat ze nodig hebben.

Kortom: de dienstverlening van de gemeente Maashorst:

- **1** Biedt maatwerk, is betrouwbaar, laagdrempelig en duidelijk
- **2** Werkt digitaal waar mogelijk en persoonlijk waar gewenst of nodig
- **3** Verstrekt transparante informatie welke 24/7 raadpleegbaar is
- **4** Levert diensten integraal, omdat wij intern integraal werken
- **5** Gaat uit van ontmoeting in de zes dorpen
- **6** Toont lef, durft in de toekomst afwijkende keuzes te maken bij het leveren van diensten.
- **7** Maakt gebruik van bewezen landelijke standaarden en concepten zoals serviceformules
- **8** Erkent en waardeert de rol van de burger als deskundige

maashorst

Maashorst is open en transparant, ook in de dienstverlening. Dit zijn we enerzijds door inzicht te bieden in de actuele status van een aanvraag of verzoek. Anderzijds door onze inwoners en bedrijven actief te laten meedenken bij het maken van beleid en processen. Onze inwoners en bedrijven kunnen eenvoudig, snel en zoveel mogelijk tijd- en plaatsonafhankelijk zaken met de gemeente regelen. Door digitalisering zijn veel van onze diensten 24/7 beschikbaar en onze dienstverlening is voor iedereen toegankelijk, ook voor minder digitaal vaardige inwoners. Uiteraard blijft het gemeentehuis ook fysiek te bezoeken.

We maken graag gebruik van de kennis en expertise van onze omgeving. Om onze inzet en het resultaat daarvan te volgen en inzichtelijk te maken, meten we onze dienstverlening.

Net zo belangrijk als de inhoud is de relatie. We vragen ons steeds af welk gevoel we de inwoner willen geven. Gehoord, gezien en begrepen worden, is de basis van waaruit we communiceren. We willen echt een gevoel van 'welkom zijn' creëren. Vanuit de juiste mindset werken we aan houding en gedrag. We verplaatsen ons in de inwoner en denken mee in oplossingen. We zijn makkelijk en laagdrempelig bereikbaar, professioneel, deskundig en benaderbaar. Onze dienstverlening is in één keer goed: juist en volledig, tijdig, integraal en zo veel mogelijk met oog voor individuele behoeften. We zijn helder over waar je met welke vraag terecht kunt en wat inwoners van Maashorst kunnen verwachten. Inwoners hebben één aanspreekpunt voor hun vraag. We vinden het belangrijk dat we blijvend leren en ons continu ontwikkelen om de meest klantvriendelijke gemeente van Brabant te zijn!

Wat willen we bereiken?

Een bereikbaar bestuur

- Voor inwoners is zichtbaar wat het bestuur doet.
- Elke kern of wijk heeft een bestuurder als vast aanspreekpunt.
- We hebben een kindergemeenteraad die echt meedoet.

Samen denken, samen doen

- We hebben een prominente rol in de regionale samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor het realiseren van onze ambities.
- Participatie is in houding en gedrag een vanzelfsprekendheid.
- We hebben een breed gedragen kernenbeleid en kerngerichte (ontwikkel)-agenda's.
- Informatie over en tools voor inwonersinitiatieven zijn beschikbaar (kennisplatform).

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

- Meer digitale zelf service en klantgemak.
- Onnodige regels zijn geschrapt.
- Persoonlijke aandacht voor klanten die minder (digitaal) zelfredzaam zijn of bij complexe aanvragen.
- We stellen voor onze dienstverlening servicenormen vast en komen die na.
- We onderzoeken de mogelijkheden van het ontwikkelen van een Maashorst-app.
- We vergroten de toegankelijkheid en het gemak van onze dienstverlening door inzet van aanvullende kanalen/dienstverlening, bijvoorbeeld beeldbellen, chatbots, WhatsApp, huisbezoek.
- Onze manier van communiceren is begrijpelijk voor iedereen en we informeren onze inwoners tijdig.
- We verhogen de klanttevredenheid.

Commentaar [KF47]: Als iedere bestuurder zijn portefeuille naar behoren uitvoert hoeft dit niet, aanspreekpunt vinden we te ver gaan. Verantwoording dragen past wat ons betreft beter.

Commentaar [KF48]: Hierbij is ook de mentaliteit van de ambtenaar van belang. Je hebt mogelijkmakers nodig die de regels interpreteren in het licht van 'wat kan wel' en niet 'wat niet kan'. Wat is in dit kader een onnodige regel? Waarom is er die dan?

10. Bedrijfsvoering en inkomsten

Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst heeft een duidelijke missie en visie: we zijn ambitieus! De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent ook dat de financiën in Maashorst op orde zijn.

Een stevig fundament

Op 1 januari 2022 is de organisatie klaar voor de start van onze nieuwe gemeente Maashorst. Dat betekent niet dat alles klaar is. Zeker in 2022 bouwen we nog verder aan de nieuwe organisatie, waarbij de bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze dienstverlening voorop staat. Ons beleid moet nog verder worden geharmoniseerd met de nieuwe gemeenteraad. En ook letterlijk wordt er nog gebouwd: ons gemeentehuis in de kern Uden wordt een gastvrije en moderne ontmoet- en werkomgeving.

Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur

In de gemeente Maashorst komen twee organisatieculturen bij elkaar in één organisatie. Onze vijf kernwaarden (Ondernemend en lef, Eigenaarschap, Omgevingsbewust, Samen en Open) vormen de basis van de nieuwe organisatie en daarmee ook van onze nieuwe organisatiecultuur. Wij investeren in de ontwikkeling van die kernwaarden, de bijbehorende houding en het gedrag in de organisatie. Maar ook in het samenspel tussen raad, bestuur en organisatie.

Een aantrekkelijke organisatie om te werken

Mensen maken het verschil! We bieden onze medewerkers een prettige werkomgeving, geven ruimte aan talent(ontwikkeling) en investeren in vitaliteit en werkplezier. We hebben daarbij ook aandacht voor inclusie en diversiteit. Door de krapte op de arbeidsmarkt moeten we onze gemeente als werkgever beter onderscheiden en profileren. We passen ons personeelsbeleid hierop aan en zoeken naar nieuwe (innovatieve) manieren om talenten aan ons te binden en te behouden. We vergroten de innovatiekracht en creativiteit van de organisatie.

Een financieel gezonde gemeente

Maashorst is ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om die ambities te realiseren. We doen wat nodig is. Als we constateren dat daar meer capaciteit voor nodig is, dan zijn we bereid daarin te investeren.

Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat onze financiën structureel op orde blijven. Op dit moment zijn onze inkomsten en uitgaven in evenwicht. Er is ruimte om ambities te realiseren en voldoende ruimte om tegenvallers op te vangen. De gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing zijn kostendekkend.

Up-to-date en klantvriendelijke informatievoorziening en digitalisering

Een steeds groter deel van ons leven en werk verloopt digitaal. Ook de dienstverlening van onze gemeente. Onze inwoners en ondernemers, evenals andere overheden geven steeds vaker de voorkeur aan het digitale kanaal. Digitalisering (en verdere robotisering), aangevuld met datagericht werken, helpt ons sneller en effectiever te werken en betere dienstverlening te bieden. Daardoor kunnen we middelen efficiënter inzetten, transacties versnellen en producten en diensten beter aan laten sluiten bij wat mensen willen en nodig hebben.

Hierbij hebben we ook oog voor de eventuele risico's. Nieuwe (informatie)veiligheidsvraagstukken ontstaan onder andere door de dreiging van cybercriminaliteit. Maar ook ethische vraagstukken rond het gebruik van data en algoritmen en de digitale kloof die mogelijk mensen buitensluit. Daarom is het nodig om hierop te blijven investeren. We ontwikkelen hiervoor een meerjarige l-visie en strategie, waarmee we de verdergaande digitalisering in onze organisatie verantwoord oppakken. Ook in financiële zin: we vertalen die visie in een meerjarige investeringsagenda, waarbij onze focus ligt bij het neerzetten van een goede ICT-basis waarop we kunnen doorgroeien. Een mogelijke digitale transformatie voor de langere termijn volgt daarna.

“Een stevig fundament in de organisatie voor groei”

Wat willen we bereiken?

Een stevig fundament

- We zijn gehuisvest in het nieuwe en gastvrije gemeentehuis in de kern Uden.

Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur

- De vijf kernwaarden zijn leidend in onze manier van (samen)werken.

Een aantrekkelijke organisatie om te werken

- We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen.

Een financieel gezonde gemeente

- Onze financiën zijn structureel op orde. Eventuele tegenvallers kunnen we opvangen.

Up-to-date en klantvriendelijke informatievoorziening en digitalisering

- We hebben een duidelijke toekomstgerichte visie en agenda op informatievoorziening en digitalisering die de ambities van de gemeente maximaal ondersteunen.
- Onze informatie- en privacybeveiliging is op orde.'

Suggestie: we werken aan een goede relatie met onze burens en blijven op zoek naar c.q. bieden de gelegenheid dat men zich kan aansluiten bij de gemeente Maashorst.

Algemeen: Onder elk hoofdstuk staat: Wat willen we bereiken, graag zouden wij in het bestuursakkoord een wat dwingender regel willen hebben onder elk hoofdstuk bijvoorbeeld: Over vier jaar hebben we het volgende gerealiseerd.